

Utförsel av kulturföremål

Har du ropat in en tavla, en bok eller en fin gammal byrå på auktion? Eller köpt ett ur, ett piano eller kanske en båt på nätet? Ska du flytta utomlands och vill ta med dina fynd – eller funderar du på att sälja dem vidare i ett annat land? Då behöver du först ta reda på om ditt föremål behöver utförseltillstånd från Riksantikvarieämbetet.

Varje år förs en mängd kulturföremål ut ur Sverige. Ibland är det svårt att själv avgöra om ett sådant föremål behöver tillstånd att lämna landet.

I den här foldern berättar vi om vad som gäller vid utförsel av kulturföremål:

- Vilka föremål som omfattas av bestämmelser.
- Var du kan hitta mer information.
- Hur du gör för att söka tillstånd.
- Vad man riskerar vid brott mot reglerna.

Två typer av tillstånd

Först behöver du ta reda på vilka tillstånd som kan behövas:

- endast utförseltillstånd
- endast exportlicens
- både utförseltillstånd och exportlicens.

I den svenska kulturmiljölagen finns bestämmelser för att skydda kulturarvet. Det handlar framför allt om föremål som särskilt väl hjälper oss att förstå äldre tiders kultur och händelser. Det kan också vara föremål som hör samman med kulturhistoriskt betydelsefulla miljöer eller personer. För sådana föremål kan du behöva ett *utförseltillstånd*.

Utöver de svenska bestämmelserna om utförsel har även EU ett regelverk för export av kulturföremål. Om ett föremål ska tas utanför unionens gränser kan en *exportlicens* behövas.

Utförseltillstånd

Om ett kulturföremål omfattas av den svenska lagstiftningen krävs ett utförseltillstånd. Det handlar i huvudsak om föremål från någon av kategorierna i kolumnen till höger.

Ett föremåls ålder och ekonomiska värde avgör om det behöver utförseltillstånd. För de flesta kategorierna krävs tillstånd om föremålet är minst 100 år gammalt, men i en del fall är åldersgränsen 75 år. Generellt gäller att föremålet ska kunna antas ha funnits i Sverige i minst 75 år för att utförseltillstånd ska behövas.

Värdegränsen varierar beroende på om föremålet är framställt i Sverige eller utomlands. Det finns flera värdegränser som varierar mellan 5 000 och 100 000 kronor. För några kategorier av föremål behövs utförseltillstånd oavsett värde.

Exempel på föremål som kräver utförseltillstånd

- Arkeologiska föremål
- Belysningsföremål
- Böcker och inkunabler
- Fotografier och filmer
- Föremål av trä, glas, ben, sten, horn och metall
- Föremål från tiden före 1650
- Kakelugnar, fajanser och keramikföremål
- Kartor och glober
- Kyrkliga inventarier
- Leksaker och spel
- Manuskript och arkiv
- Mattor, textil och tapeter
- Mekaniska ur
- Musikinstrument
- Målningar och teckningar
- Möbler och speglar
- Originalskulpturer
- Samiska föremål
- Smycken av guld och silver
- Tekniska modeller
- Transportmedel
- Träsnitt och kopparstick
- Vapen

Exportlicens

EU:s exportregler gäller, med några få undantag, samma kategorier av föremål som den svenska lagstiftningen men har även några ytterligare kategorier. Det finns dessutom andra ålders- och värdegränser.

Bra att veta om kulturarvsbrott

Den som smugglar, eller försöker smugglar, kulturföremål kan dömas till böter eller fängelse i upp till sex år.

Även den som avsiktligt förpackar, transporterar, förvarar, döljer, bearbetar, köper eller säljer sådana kulturföremål kan dömas till böter eller fängelse för olovlig befattningsmed smuggelgods.

En del kulturarvsbrott begås medvetet, men de flesta sker till följd av okunskap och oförsiktighet.

Exempel på föremål som kräver exportlicens

- Mosaiker
- Föremål som tagits loss från konstnärliga, historiska eller religiösa minnesmärken
- Samlingar och föremål från zoologiska, botaniska, mineralogiska eller anatomiska samlingar
- Samlingar av historiskt, paleontologiskt, etnografiskt eller numismatiskt intresse

Riksantikvarieämbetet samarbetar med en rad andra myndigheter och organisationer för att upptäcka och förebygga brott mot kulturarvet. Läs mer om vårt arbete på: www.raa.se/kulturarvsbrott.

Du kan hjälpa till!

Om du misstänker att något inte gått rätt till kan du kontakta Tullverket eller Polismyndigheten.

Att söka tillstånd

På Riksantikvarieämbetets webbplats om utförsel hittar du:

- Detaljerade regler för utförsel av kulturföremål.
- Anvisningar för hur du söker tillstånd.
- Nödvändiga blanketter.

Läs mer om hur du gör på: www.raa.se/utforsel.



Riksantikvarieämbetet | 08-5191 80 00 | registrator@raa.se | www.raa.se



Export of cultural goods

Have you bought a painting, a book or a beautiful old chest of drawers at an auction? Or have you purchased a clock, a piano or perhaps a boat on the net? Are you planning to move abroad and take your finds with you – or are you thinking of reselling them in some other country? First you need to find out if it needs export permission from the Swedish National Heritage Board.

Each year a great many cultural goods are exported from Sweden. Sometimes it is difficult to decide by oneself whether such an object requires permission to leave the country.

In this folder we tell you the rules that apply to the export of cultural goods:

- The kind of objects covered by the regulations.
- Where you can find more information.
- How you go about applying for a permit.
- What you risk if you break the rules.

Two types of permit

First you need to find out which permits may be needed:

- only export permit
- only export licence
- both export permit and export licence.

In the Historic Environment Act there are regulations intended to protect the cultural heritage. They concern, above all, objects which help us particularly well to understand the culture and events of older times. They can also concern objects which are associated with important historic sites or persons. For objects of this kind you may need an *export permit*.

Besides the Swedish export regulations, the EU also has rules for the export of cultural goods. If an object is to be taken outside the borders of the Union, an *export licence* may be needed.

Export permit

If a cultural object is covered by the Swedish legislation, an export permit is required. This mainly concerns objects belonging to any of the categories in the column to the right.

Age and financial value determine whether an object requires an export permit. For most categories a permit is required if the object is at least 100 years old, but in some cases the age limit is 75 years. Generally, the object may be assumed to have been in Sweden for at least 75 years in order for an export permit to be required.

The limit of value depends on whether the object was made in Sweden or abroad. The limit varies between 5,000 and 100,000 SEK. For some categories of objects export permits are required whatever the value.

Examples of categories of cultural objects requiring an export permit

- Archaeological objects
- Books and incunabula
- Carpets, textiles, tapestries
- Ecclesiastical inventories
- Furniture and mirrors
- Jewelry of gold and silver
- Lighting objects
- Manuscripts and archives
- Maps and globes
- Means of transport
- Mechanical clocks
- Musical instruments
- Objects of wood, glass, bone, stone, horn and metal
- Objects of various materials from the time before 1650
- Original sculptures
- Paintings and drawings
- Photographs and films
- Sami objects
- Technical models
- Tiled stoves, faience and objects of ceramic
- Toys and games
- Weapons
- Woodcuts and copperplates

Export licence

The EU rules on export apply, with a few exceptions, to the same categories as the Swedish legislation, but they have some additional categories. There are also different limits for age and value.

Worth knowing about cultural heritage crime

A person who smuggles, or tries to smuggle, cultural goods can be sentenced to a fine or imprisonment for up to six years.

A person who deliberately packs, transports, stores, conceals, processes, buys or sells such cultural goods can likewise be sentenced to a fine or imprisonment for unlawful dealing in smuggled goods.

Some crimes against the cultural heritage are committed deliberately, but most of them take place through unawareness or incautiousness.

Examples of categories of cultural objects requiring an export licence

- Mosaics
- Elements forming an integral part of artistic, historical or religious monuments which have been dismembered
- Collections and specimens from zoological, botanical, mineralogical or anatomical collections
- Collections of historical, palaeontological, ethnographic or numismatic interest

The Swedish National Heritage Board cooperates with a number of other authorities and organizations to discover and prevent crimes against the cultural heritage. Read more about our work at: www.raa.se/kulturarvsbrott.

You can help!

If you suspect that something is not right you can contact the customs or the police.

Apply for export permission

At the website of Swedish National Heritage Board you will find:

- Detailed rules on the export of cultural goods.
- Instructions on how to apply for a permit.
- Necessary forms.

Read more about how to do at: www.raa.se/utforsel.

